

American University Washington College of Law

Digital Commons @ American University Washington College of Law

Testimony and Submissions

Right to Research in International Copyright
Law – Arcadia Project Archives

3-12-2021

Communia helped Belgium advocates drafting amendments to the proposal for the implementation of the new EU text and data mining exceptions

Communia

Follow this and additional works at: <https://digitalcommons.wcl.american.edu/pijip-righttoresearch-testimony>

Voorgestelde Wijzigingen

***“Voorontwerp van wet tot omzetting van Richtlijn (EU) 2019/790 van het Europees parlement en de Raad van 17 april 2019 inzake auteursrechten en naburige rechten in de digitale eengemaakte markt en tot wijziging van Richtlijnen 96/9/EG en 2001/29/EG”
(26.02.2021)***

Artikel 3 - Tekst- en datamining voor wetenschappelijk onderzoek

Artikel 25 van Richtlijn 2019/790 staat België toe zijn bestaande uitzonderingen voor wetenschappelijk onderzoek in Art. XI.191/1 3.º, Art. XI.191/2 1.º, Art. XI.217/1 3.º, Art. XI.310. §1 2.º van het Wetboek van Economisch Recht in stand te houden, aangezien ze verenigbaar zijn met het bestaande EU-recht (Artikel 5(3)(a)), van de Richtlijn Informatiemaatschappij 2001/29 en Artikel 6(2)(b), en 9 (b) van de Databankrichtlijn 96/9). Het implementeren van een nieuwe uitzondering op basis van Artikel 3 met betrekking tot werken, databanken en ander materiaal dat wordt beschermd door bestaande naburige rechten, zou een overlap creëren met de bovengenoemde bepalingen van de Belgische wet, die nu al tekst- en datamining voor wetenschappelijk onderzoek toestaan. Die overlap zou op zijn beurt het huidige juridische kader voor wetenschappelijk onderzoek verkleinen. Daarom mogen de bestaande uitzonderingen voor wetenschappelijk onderzoek niet worden aangepast en dient een omzetting te gebeuren via aanvullende/nieuwe uitzonderingen. Het maximum dat de nationale wetgever kan doen is verduidelijken dat de bestaande uitzonderingen voor wetenschappelijk onderzoek tekst- en datamining voor wetenschappelijk onderzoek mogelijk maken. **Daarom stellen wij de in bijlage 1 aangegeven wijzigingen van de artikelen 15, 16, 42 en 77 voor.**

Artikel 5 - Digitale en grensoverschrijdende onderwijsactiviteiten

Artikel 25 van Richtlijn 2019/790 staat België toe zijn bestaande onderwijsuitzonderingen in Art. XI.191/1 3.º en 4.º, Art. XI.191/2 1.º en 2.º, Art. XI.217/1 3.º en 4.º, Art. XI.310. §1 2.º van het Wetboek van Economisch Recht in stand te houden, aangezien ze verenigbaar zijn met het bestaande EU-recht (Artikel 5(3)(a)), van de Richtlijn Informatiemaatschappij 2001/29 en Artikel 6(2)(b), en 9 (b) van de Databankrichtlijn 96/9). Het implementeren van een nieuwe uitzondering op basis van Artikel 5 met betrekking tot werken, databanken en ander materiaal dat wordt beschermd door bestaande naburige rechten, zou een overlap creëren met de bovengenoemde bepalingen van de Belgische wet, die het digitale gebruik van die materialen al toestaan ter illustratie bij onderwijs. Die overlap zou op zijn beurt het huidige juridische kader voor onderwijs verkleinen. Daarom mogen de bestaande uitzonderingen voor onderwijs niet worden aangepast en dient een omzetting te gebeuren via aanvullende/nieuwe uitzonderingen. Ten slotte moet worden opgemerkt dat de juridische fictie in Artikel 5(3) apart moet worden behandeld van de uitzondering in Artikel 5(1). **Daarom stellen wij de in bijlage 1 aangegeven wijzigingen van de artikelen 15, 16, 42 en 77 voor.**

Artikel 15 - Rechten van persuitgevers

De tekst van artikel 15 en de overwegingen bevatten verscheidene verduidelijkingen betreffende de reikwijdte van de bescherming van deze bepaling. Sommige van die verduidelijkingen ontbreken echter in de voorgestelde implementatie. Om de mogelijke negatieve gevolgen van Artikel 15 tegen te gaan, bevelen wij ten eerste aan dat in het nationale voorstel wordt verduidelijkt dat het nieuwe recht niet van toepassing is op: websites, zoals blogs (zie overweging 56), gebruik van louter feiten (zie overweging 57), privé- en niet-commercieel gebruik door individuele gebruikers (zie artikel 15, lid 1, tweede paragraaf) en gebruik dat is toegestaan op grond van een niet-exclusieve licentie (zie artikel 15, lid 2). **Daarom stellen wij de in bijlage 1 aangegeven wijzigingen van de artikelen 37 en 38 voor.**

Artikel 17 - Nieuwe aansprakelijkheidsregels voor platformen met door gebruikers gegenereerde inhoud

Artikel 17 staat de inzet toe van automatische inhoudherkenningstechnologieën om alle uploads van gebruikers te filteren op mogelijke inbreuken. Dit kan resulteren in een aanzienlijke beperking van de vrijheid van meningsuiting van gebruikers, aangezien geautomatiseerde filters niet altijd in staat zijn om legaal gebruik van beschermde inhoud (bv. parodieën) te herkennen. Daarom moet de nationale wetgeving voorzien in de mogelijkheid voor de koning om een mechanisme in te stellen voor de praktische uitvoering van de waarborgen voor gebruikersrechten die zijn vastgelegd in Artikel 17, om ervoor te zorgen dat legitiem gebruik onaangetast blijft bij het inzetten van filtertechnologieën, rekening houdend met de dialogen georganiseerd door de Europese Commissie overeenkomstig artikel 17, lid 10. Voorts moet de nationale wetgeving voorzien in sancties op om misbruik van het samenwerkingsmechanisme dat is ingesteld in Artikel 17 tegen te gaan. **Wij stellen derhalve voor de in bijlage I opgenomen wijzigingen in de artikelen 51 en 54 aan te brengen, alsmede een nieuwe bepaling op te nemen, die in bijlage I artikel 57 bis wordt genoemd.**

Bijlage 1

Artikel 3 - Tekst- en datamining voor wetenschappelijk onderzoek

Art. 15. In artikel XI.191/1 van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 22 december 2016, gewijzigd bij de wetten van 25 november 2018 en 2 mei 2019 worden de volgende wijzigingen aangebracht

(...)

2° in paragraaf 1, 3°, worden de woorden “, en dat het gebruik geen afbreuk doet aan de normale exploitatie van het werk” opgeheven **en worden de woorden “ter illustratie bij onderwijs of voor wetenschappelijk onderzoek” vervangen door de woorden “ter illustratie bij onderwijs of voor wetenschappelijk onderzoek, inclusief tekst- en datamining voor wetenschappelijk onderzoek”;**

(...)

4° paragraaf 1 wordt aangevuld met de bepalingen onder ~~7° en 8°~~, luidende:

~~“7° de reproductie door onderzoeksorganisaties, door voor het publiek toegankelijke bibliotheken, door voor het publiek toegankelijke musea, door archieven of door instellingen voor cinematografisch of audio(visueel) erfgoed, om met het oog op wetenschappelijk onderzoek tekst- en datamining te verrichten op werken waartoe zij rechtmatige toegang hebben.~~

~~Deze reproducties van werken worden opgeslagen met een passend beveiligingsniveau en mogen worden bewaard voor doeleinden in verband met wetenschappelijk onderzoek, inclusief de verificatie van onderzoeksresultaten.~~

~~De auteur kan maatregelen nemen om de veiligheid en de integriteit te verzekeren van de netwerken en databanken waar de werken worden gehost, voor zover deze maatregelen niet verder gaan dan wat nodig is om die doelstelling te verwezenlijken;~~

Art. 16. In artikel XI.191/2 van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 22 december 2016, gewijzigd bij de wet van 2 mei 2019 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, 1° worden de woorden “, en dat het gebruik geen afbreuk doet aan de normale exploitatie van de databank” opgeheven **en worden de woorden “ter illustratie bij onderwijs of voor wetenschappelijk onderzoek” vervangen door de woorden “ter illustratie bij onderwijs of voor wetenschappelijk onderzoek, inclusief tekst- en datamining voor wetenschappelijk onderzoek”;**

3° paragraaf 1, enig lid, wordt aangevuld met de bepalingen onder ~~3° en 4°~~, luidende:

~~“3° de reproductie door onderzoeksorganisaties, door voor het publiek toegankelijke bibliotheken, door voor het publiek toegankelijke musea, door archieven of door instellingen voor cinematografisch of audio(visueel) erfgoed, om met het oog op~~

~~wetenschappelijk onderzoek tekst- en datamining te verrichten op databanken waartoe zij rechtmatige toegang hebben.~~

~~Deze reproducties van databanken worden opgeslagen met een passend beveiligingsniveau en mogen worden bewaard voor doeleinden in verband met wetenschappelijk onderzoek, inclusief de verificatie van onderzoeksresultaten.~~

~~De auteur kan maatregelen nemen om de veiligheid en de integriteit te verzekeren van de netwerken en databanken waar de databanken worden gehost, voor zover deze maatregelen niet verder gaan dan wat nodig is om die doelstelling te verwezenlijken;~~

Art. 42. In artikel XI.217/1 van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 22 december 2016 en gewijzigd bij de wetten van 25 november 2018 en 2 mei 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

(...)

3° in de bepaling onder 3° worden de woorden “en dat het gebruik geen afbreuk doet aan de normale exploitatie van de prestatie” opgeheven en worden de woorden “ter illustratie bij onderwijs of voor wetenschappelijk onderzoek” vervangen door de woorden “ter illustratie bij onderwijs of voor wetenschappelijk onderzoek, inclusief tekst- en datamining voor wetenschappelijk onderzoek”;

(...)

5° het artikel wordt aangevuld met de bepalingen onder 6° en 7°, luidende:

~~“6° de reproductie door onderzoeksorganisaties, door voor het publiek toegankelijke bibliotheken, door voor het publiek toegankelijke musea, door archieven of door instellingen voor cinematografisch of audio(visueel) erfgoed, om met het oog op wetenschappelijk onderzoek tekst- en datamining te verrichten op prestaties waartoe zij rechtmatige toegang hebben.~~

~~Deze reproducties van prestaties worden opgeslagen met een passend beveiligingsniveau en mogen worden bewaard voor doeleinden in verband met wetenschappelijk onderzoek, inclusief de verificatie van onderzoeksresultaten.~~

~~De houders van naburige rechten kunnen maatregelen nemen om de veiligheid en de integriteit te verzekeren van de netwerken en databanken waar de prestaties worden gehost, voor zover deze maatregelen niet verder gaan dan wat nodig is om die doelstelling te verwezenlijken;~~

Art. 77. Artikel XI.310 van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 19 april 2014 en gewijzigd bij de wet van 25 november 2018 ~~wordt aangevuld met de paragrafen 3, 4 en 5,~~ luidende worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1.° in 3.° worden de woorden “ter illustratie bij onderwijs of voor wetenschappelijk onderzoek” vervangen door de woorden “ter illustratie bij onderwijs of voor

wetenschappelijk onderzoek, inclusief tekst- en datamining voor wetenschappelijk onderzoek”;

2.º het artikel wordt aangevuld met de paragrafen 3, 4 en 5, luidende:

“§ 3. Er is geen toestemming van de producent vereist voor:

~~1º de opvraging door onderzoeksorganisaties, door voor het publiek toegankelijke bibliotheken, door voor het publiek toegankelijke musea, door archieven of door instellingen voor cinematografisch of audio(visueel) erfgoed, om met het oog op wetenschappelijk onderzoek tekst- en datamining te verrichten op de inhoud van de databanken, werken en prestaties waartoe zij rechtmatige toegang hebben.~~

~~Deze opvragingen van de inhoud van een databank, waaronder werken of prestaties, worden opgeslagen met een passend beveiligingsniveau en mogen worden bewaard voor doeleinden in verband met wetenschappelijk onderzoek, inclusief de verificatie van onderzoeksresultaten.~~

~~De producenten van databanken kunnen maatregelen nemen om de veiligheid en de integriteit te verzekeren van de netwerken en databanken waar de inhoud van een databank wordt gehost, voor zover deze maatregelen niet verder gaan dan wat nodig is om die doelstelling te verwezenlijken;~~

2º (...)

Artikel 5 - Digitale en grensoverschrijdende onderwijsactiviteiten

Art. 15. In artikel XI.191/1 van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 22 december 2016, gewijzigd bij de wetten van 25 november 2018 en 2 mei 2019 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

(...)

4º paragraaf 1 wordt aangevuld met de bepalingen onder 7º en 8º, luidende:

“(…)

~~8º de reproductie, met uitzondering van bladmuziek, of de mededeling aan het publiek van werken in het kader van het digitaal gebruik ervan ter illustratie bij onderwijs, voor zover het gebruik verantwoord is door de nagestreefde, niet-winstgevende doelstelling en op voorwaarde dat het gebruik plaatsvindt onder de verantwoordelijkheid van een onderwijsinstelling, in haar gebouwen of elders, of door middel van een beveiligde elektronische omgeving die alleen toegankelijk is voor de leerlingen of studenten en het onderwijzend personeel van de onderwijsinstelling.~~

Het ~~in de voorgaande zin bedoelde~~ gebruik van werken ter illustratie bij onderwijs via beveiligde elektronische omgevingen die alleen toegankelijk is voor de leerlingen of studenten en het onderwijzend personeel van de onderwijsinstelling, wordt geacht uitsluitend plaats te vinden in de lidstaat van de Europese Unie waar de onderwijsinstelling is

gevestigd.

Art. 16. In artikel XI.191/2 van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 22 december 2016, gewijzigd bij de wet van 2 mei 2019 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

(...)

3° paragraaf 1, enig lid, wordt aangevuld met de bepalingen onder 3° en 4°, luidende:

(...)

~~4° de reproductie of de mededeling aan het publiek van databanken in het kader van het digitaal gebruik ervan ter illustratie bij onderwijs, voor zover het gebruik verantwoord is door de nagestreefde, niet-winstgevende doelstelling en op voorwaarde dat het gebruik plaatsvindt onder de verantwoordelijkheid van een onderwijsinstelling, in haar gebouwen of elders, of door middel van een beveiligde elektronische omgeving die alleen toegankelijk is voor de leerlingen of studenten en het onderwijzend personeel van de onderwijsinstelling.~~

Het ~~in de voorgaande zin bedoelde~~ gebruik van databanken ter illustratie bij onderwijs via beveiligde elektronische omgevingen **die alleen toegankelijk is voor de leerlingen of studenten en het onderwijzend personeel van de onderwijsinstelling**, wordt geacht uitsluitend plaats te vinden in de lidstaat van de Europese Unie waar de onderwijsinstelling is gevestigd.

Art. 42. In artikel XI.217/1 van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 22 december 2016 en gewijzigd bij de wetten van 25 november 2018 en 2 mei 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

(...)

5° het artikel wordt aangevuld met de bepalingen onder 6° en 7°, luidende:

(...)

~~7° de reproductie of de mededeling aan het publiek van prestaties in het kader van het digitaal gebruik ervan ter illustratie bij onderwijs, voor zover het gebruik verantwoord is door de nagestreefde, niet-winstgevende doelstelling en op voorwaarde dat het gebruik:~~

~~a) plaatsvindt onder de verantwoordelijkheid van een onderwijsinstelling, in haar gebouwen of elders, of door middel van een beveiligde elektronische omgeving die alleen toegankelijk is voor de leerlingen of studenten en het onderwijzend personeel van de onderwijsinstelling; en~~

~~b) vergezeld gaat van de vermelding van de bron, tenzij dit niet mogelijk blijkt.~~

Het ~~in de voorgaande zin bedoelde~~ gebruik van prestaties ter illustratie bij onderwijs via beveiligde elektronische omgevingen **die alleen toegankelijk is voor de leerlingen of studenten en het onderwijzend personeel van de onderwijsinstelling**, wordt geacht uitsluitend plaats te vinden in de lidstaat van de Europese Unie waar de onderwijsinstelling is

gevestigd.

Art. 77. Artikel XI.310 van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 19 april 2014 en gewijzigd bij de wet van 25 november 2018 ~~wordt aangevuld met de paragrafen 3, 4 en 5, luidende worden de volgende wijzigingen aangebracht:~~

1.º in 2.º worden de woorden “opvragen” vervangen door de woorden “opvragen en/of hergebruiken”

2.º het artikel wordt aangevuld met de paragrafen 3, 4 en 5, luidende:

(...)

~~§ 4. Er is geen toestemming van de producent vereist voor de opvraging of het hergebruik van de inhoud van een databank dat plaatsvindt in het kader van het digitaal gebruik van werken of prestaties ter illustratie bij onderwijs, voor zover het gebruik verantwoord is door de nagestreefde, niet-winstgevende doelstelling en op voorwaarde dat het gebruik:~~

~~a) plaatsvindt onder de verantwoordelijkheid van een onderwijsinstelling, in haar gebouwen of elders, of door middel van een beveiligde elektronische omgeving die alleen toegankelijk is voor de leerlingen of studenten en het onderwijzend personeel van de onderwijsinstelling; en~~

~~b) vergezeld gaat van de vermelding van de bron, tenzij dit niet mogelijk blijkt.~~

Het ~~in de voorgaande zin bedoelde~~ gebruik van de inhoud van een databank, waaronder werken of prestaties, ter illustratie bij onderwijs, via beveiligde elektronische omgevingen **die alleen toegankelijk is voor de leerlingen of studenten en het onderwijzend personeel van de onderwijsinstelling**, wordt geacht uitsluitend plaats te vinden in de lidstaat van de Europese Unie waar de onderwijsinstelling is gevestigd.

Artikel 15 - Rechten van persuitgevers

Art. 37. In afdeling 6/1, ingevoegd bij artikel 36, wordt een artikel XI.216/1 ingevoegd, luidende:

“Art. XI.216/1. § 1. Voor de toepassing van deze afdeling wordt onder “perspublicatie” verstaan een verzameling die voornamelijk bestaat uit literaire werken van journalistieke aard, maar die ook andere werken of prestaties kan omvatten, en die:

a) een afzonderlijk element onder één titel vormt in een periodiek uitgegeven of regelmatig bijgewerkte publicatie, zoals een krant of een tijdschrift met een algemene of specifieke inhoud;

b) als doel heeft het algemene publiek informatie te verstrekken over nieuws of andere onderwerpen; en

c) via een of ander medium wordt gepubliceerd op initiatief van en onder redactionele verantwoordelijkheid en controle van een dienstverlener.

Periodieke publicaties die voor wetenschappelijke of academische doeleinden worden uitgegeven, zoals wetenschappelijke bladen, worden niet beschouwd als perspublicaties.

Websites, zoals blogs, die informatie verstrekken in het kader van een activiteit die niet wordt uitgevoerd op initiatief, onder de redactionele verantwoordelijkheid en controle van een dienstverlener, zoals een nieuwsuitgever, zijn geen perspublicaties in de zin van dit artikel.

Art. 38. In dezelfde afdeling 6/1, wordt een artikel XI.216/2 ingevoegd, luidende:

“Art. XI.216/2. § 1. Onverminderd de rechten van de auteur, de uitvoerende kunstenaar, de producent van fonogrammen of van eerste vastleggingen van films en van de omroeporganisatie heeft alleen een in een lidstaat van de Europese Unie gevestigde persuitgever het recht om:

(...)

§ 2. De krachtens paragraaf 1 verleende bescherming is niet van toepassing op:

1° handelingen op het gebied van hyperlinking;

2° het gebruik van losse woorden of zeer korte fragmenten van een perspublicatie;

3° het gebruik van werken of prestaties waarvan de bescherming verstreken is;

4° privé- of niet-commercieel gebruik van perspublicaties door individuele gebruikers;

5° het gebruik van louter feiten die in perspublicaties zijn vermeld

6° het gebruik van een werk of ander materiaal, dat op basis van een niet-exclusieve licentie in een perspublicatie is opgenomen, door andere toegestane gebruikers.

Artikel 17 - Nieuwe aansprakelijkheidsregels voor platformen met door gebruikers gegenereerde inhoud

Art. 51. In hoofdstuk 4/1, ingevoegd bij artikel 50, wordt een artikel XI.228/2 ingevoegd, luidende:

“Art. XI.228/2. Voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt onder “verlener van een onlinedienst voor het delen van content” verstaan de verlener van een dienst van de informatiemaatschappij in de zin van artikel I.18, 1°, die als belangrijkste of een van de belangrijkste doelstellingen heeft een grote hoeveelheid door de gebruikers van de dienst geüploade werken of prestaties op te slaan en toegankelijk te maken voor het publiek, waarbij hij deze werken en prestaties ordent en promoot met een winstoogmerk, **en die een belangrijke rol spelen op de markt voor online-content door te concurreren met andere online-contentdiensten.**

Verleners van diensten als online-encyclopedieën zonder winstoogmerk, onderwijs- of wetenschappelijke gegevensbanken zonder winstoogmerk, platforms voor het ontwikkelen en delen van opensourcesoftware, aanbieders van elektronische communicatiediensten als

gedefinieerd in Richtlijn (EU) 2018/1972 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 tot vaststelling van het Europees wetboek voor elektronische communicatie, onlinemarktplaatsen en business-to-business clouddiensten en clouddiensten waarmee gebruikers content kunnen uploaden voor eigen gebruik, zijn geen "verleners van een onlinedienst voor het delen van content" in de zin van dit hoofdstuk."

Art. 54. In hetzelfde hoofdstuk 4/1, wordt een artikel XI.228/5 ingevoegd, luidende:

"Art. XI.228/5. § 1. De samenwerking bedoeld in artikel XI.228/4 tussen de verleners van een onlinedienst voor het delen van content en de rechthebbenden leidt niet tot het voorkomen van de beschikbaarheid van door gebruikers geüploade werken of prestaties die geen inbreuk maken op het auteursrecht en naburige rechten, ook niet wanneer deze werken of prestaties vallen onder een uitzondering of beperking.

§ 2. De toepassing van dit hoofdstuk leidt niet tot een algemene toezichtverplichting.

§ 3. De Koning kan, rekening houdend met de dialogen georganiseerd door de Europese Commissie overeenkomstig artikel 17, lid 10, van Richtlijn 2019/790/EU van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 inzake auteursrechten en naburige rechten in de digitale eengemaakte markt en tot wijziging van Richtlijnen 96/9/EG en 2001/29/EG, in de wet een mechanisme op te nemen om ervoor te zorgen dat de maatregelen die worden genomen op grond van art. XI.228/4 § 1er. 2° niet leiden tot het voorkomen van de beschikbaarheid van door gebruikers geüploade inhoud indien het gebruik bij wet is toegestaan of geen inbreuk maakt op het auteursrecht, zoals bepaald in lid 1 hierboven".

Art. 57a. In hetzelfde hoofdstuk 4/1 wordt een artikel XI.228/9 ingevoegd, dat als volgt luidt:

Art.XI/228/9. §1. Indien een vermeende rechthebbende herhaaldelijk verzoekt dat de dienstenaanbieder een werk van een derde blokkeert als eigen werk van de rechthebbende of als werk dat tot het publiek domein behoort, moet de dienstenaanbieder de vermeende rechthebbende gedurende een passende periode uitsluiten van de procedures krachtens XI.228/4 en XI.228/7.

§2. Indien een vermeende rechthebbende opzettelijk of uit onachtzaamheid verzoekt dat de dienstverlener een werk van een derde of een werk dat tot het publiek domein behoort als eigen werk van de rechthebbende blokkeert, is die rechthebbende verplicht de dienstverlener en de betrokken gebruiker schadeloos te stellen voor de daaruit voortvloeiende schade.

§ 3. Na een onrechtmatig blokkeringsverzoek met betrekking tot werken die tot het publieke domein behoren of werken waarvan het gebruik door eenieder kosteloos is toegestaan, dienen de dienstenaanbieders er naar beste vermogen ervoor te zorgen dat deze werken niet opnieuw worden geblokkeerd.

§ 4. Indien een dienstenaanbieder herhaaldelijk en ten onrechte geoorloofd gebruik blokkeert, kan een consument of gebruikersvereniging een verbodsactie tegen de dienstenaanbieder instellen.